

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

**KEN nr 9038 af 19/01/2021 (Gældende)**

## Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - er handicap - lejeaftale - ej medhold

---

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 19-37458

# Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - er handicap - lejeaftale - ej medhold

## **J.nr. 19-37458**

En beboer i et alment boligselskab påstod sig udsat for forskelsbehandling, da han fik afslag på tildeling af en fast parkeringsplads. Beboeren er delvist lam og havde ansøgt boligselskabet om en parkeringsplads til sin handicapbil. Beboeren fik afslag med henvisning til, at der i afdelingen kun var et begrænset antal parkeringspladser til rådighed. Nævnet lagde til grund, at der var cirka 30 parkeringspladser til 52 boliger i afdelingen, og at der ikke gælder regler for etablering af handicapparkeringspladser for private grundejere, samt at der ikke i lokalplanen var fastsat regler om, at der skulle stilles handicap-parkeringspladser til rådighed. Boligselskabet havde oplyst, at de alene tildeler faste parkeringspladser til beboere, der har behov herfor, hvis der er et tilstrækkeligt antal parkeringspladser tilknyttet afdelingen. Nævnet vurderede, at handicapdiskriminationsloven ikke indebærer en pligt for boligselskabet til rimelig tilpasning i form af etablering af en fast parkeringsplads til beboeren. Tre nævnsmedlemmer vurderede, at boligselskabet ikke havde en pligt til at etablere en handicapparkeringsplads for beboeren eller til at tildele ham en fast parkeringsplads. Disse nævnsmedlemmer stemte allerede af den grund for ikke at give manden medhold i klagen. To nævnsmedlemmer fandt, at boligselskabets tilsyneladende neutrale praksis kunne stille personer med handicap i form af gangbesvær ringere, men vurderede, at boligselskabet havde løftet bevisbyrden for, at der ikke var sket ulovlig forskelsbehandling. Med denne begrundelse stemte de for ikke at give beboeren medhold i klagen.

Der blev truffet afgørelse efter stemmeflertallet, og manden fik derfor ikke medhold i klagen.

Klagen angår påstået forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at et boligselskab ikke tildelte klager en fast parkeringsplads.

## **Ligebehandlingsnævnets afgørelse**

Det var ikke i strid med handicapdiskriminationsloven, at et boligselskab ikke tildelte en fast parkeringsplads til klager.

## **Sagsfremstilling**

Af lægeattest af 1. november 2016 fremgår blandt andet:

”Pt. er rask indtil han i 2015 bliver ramt af Guillain-Barré syndrom. I forbindelse hermed udvikler han lammelse af muskulaturen i over- og underekstremiteter samt påvirket vejrtrækning. Indlagt i alt 4 måneder [...]. Der er foretaget lungefunktionsundersøgelse, som viser betydeligt nedsat lungefunktion som følge af delvis lammelse af respirationsmuskulaturen. Der er lavet en hjerteundersøgelse, som er let påvirket.

Udskrives til kommunal genoptræning, og er ved udskrivelsen mobiliseret med rollator og kørestol.

Pt. undersøgt for vejrtrækningsbesvær, undersøgelsen viser nedsat iltoptagelse under søvn. [...]

I november 2015 på [sygehus] findes manglende fremgang, der er mistanke om en kronisk nerverelidelse, hvorfor han henvises til Rigshospitalet. Her udredes han yderligere og de konkluderer, at han har en følgetilstand til Guillain Barré, med en funktionel overbygning.

...

Pt. har delvis lammelse i benene, venstresidig dropfod og problemer med balancen. Går med krykkestokke, bruger kørestol, når han er udenfor hjemmet. Gangdistance 100 m. Anvender desuden el-scooter og bil til kortere ture. Hændernes finmotorik er påvirket af krampetendens, han kan godt lave mindre tømreropgaver, som at skifte et dørgreb, men kan ikke længere skrive.

Udtrættes hurtigt, må sove et par timer efter han har været til fysioterapi.

Kan hjælpe til ved mindre opgaver i hjemmet og stå for småindkøb. Klarer personlig hygiejne og påklædning uden hjælp.

Bliver forpustet efter få meters gang, og ved mindste fysiske aktivitet.

Pt. angiver, at han har koncentrationsproblemer, af denne grund følger han ikke længere med i nyhederne eller bruger computeren.

Velbehandlet bipolær lidelse, konstateret hos e.l. i 2012.

...

## Konklusion

Der er ingen mistanke om en funktionel komponent i [klagers] sygdomsbillede. Han har haft en akut inflammatorisk nervesygdom i marts 2015 og det er kendt, at en del af disse patienter kan få varige skader. Det kliniske billede har formentlig været uklart ved tidligere lægeundersøgelser, da [klager] ikke har været åben omkring sit misbrug af anabole steroider.

...

Skånehensyn: Ingen krav til gang- eller standfunktion. Enkle overskuelige opgaver, der ikke kræver længere tids koncentration. Mulighed for pauser. Hvileplads. Nedsat arbejdstid. Ingen fysisk krævende opgaver.

Da [klagers] funktionsniveau er stagneret trods relevant genoptræning, vil skånehensynene være gældende fremover. Der er mulighed for, at [klagers] funktionsniveau kan bedres over de næste par år, men ikke i en grad der vil bedre arbejdssevnen. ”

Af brev af 1. maj 2018 fra klager til afdelingsbestyrelsen i afdeling A i det indklagede boligselskab fremgår blandt andet:

## ”Anmodning om handicap parkeringsplads

Fra den 15/6 2018 flytter jeg ind i lejligheden [adresse].

I den forbindelse har jeg behov for en handicap p-plads tæt på min boligopgang da jeg er gangbesværet efter sygdom. Min bevægelse og balance er stærkt nedsat efter denne sygdom.

Ved min nuværende bolig i [afdeling B] har jeg fået anvist plads til min handicapbil bevilget af [kommunen]. Bilen har automatisk åbning af bagklap så jeg kan tage min kørestol ind/ud. Det vil derfor være ønskeligt at det er den sidste p-plads som netop er beliggende udfor min opgang.

Jeg håber det er muligt at få anvist en p-plads der kan benyttes til dette formål snarest, da [kommunens] tekniske afdeling skal opsætte stander med registrerings-nummer på. Det kan tage op til 3 uger før teknisk afdeling opsætter skilt.

Jeg ser frem til at høre fra jer således at jeg kan igangsætte processen. ”

Parkeringsområdet tilhører efter det oplyste afdeling A. Der er således tale om et privat område, hvor færdselslovens bestemmelser om indretning af parkeringspladser til særlige parkeringskort ikke finder anvendelse.

Af mail af 28. maj 2018 fra driftschef i det indklagede boligselskab til klagers partsrepræsentant fremgår:

”Hej [klagers partsrepræsentant].

Udtagelser fra jurister i [boligselskab]

Med venlig hilsen

[Driftschef]”

Ved mailen til klagers partsrepræsentant videresendte driftschefen flere interne mails fra det indklagede boligselskab.

Af en mail af 24. maj 2018 fra driftschefen til en administrationsmedarbejder hos det indklagede boligselskab fremgår:

”Hej [navn].

Når du kommer tilbage fra kursus.

Ansøger skal have et afslag på grund af mangel på p-pladser i afdelingen.

Beboers nuværende [bolignr. ]

Flytter pr. 15. juni til [bolignr. ]

Hilsen [driftschef]”

Det fremgår af en mail af 28. maj 2018 fra administrationsmedarbejderen til en jurist sendt med kopi til driftschefen:

”Hej [jurist]

Kan en afdeling give afslag på etablering af en handicap p-plads?

Vi har modtaget en ansøgning til [afdeling A] og afdelingen har ikke p-pladser nok eller umiddelbart muligheden for at overholde de krav, som en handicap p-plads skal have.

Mvh. [administrationsmedarbejder]”

Af en mail af 28. maj 2018 kl. 12.26 fra juristen til administrationsmedarbejderen fremgår blandt andet:

”Se vedlagte som omhandler samme problemstilling.

Hvis der er mangel på p-pladser generelt og I vurderer, at I ikke vil kunne opfylde krav til en handicap p-plads, så mener jeg, at der er et sagligt argument for at give afslag (selvom I i princippet ikke skal argumentere for et afslag, da I ikke er forpligtet til at etablere en handicapplads). ”

Mailen fra juristen var vedlagt en mail af 13. august 2012 vedrørende et spørgsmål om handicapparkering. Af mailen fra 2012 fremgår blandt andet:

”Som nævnt gælder der forskellige regler for handicapparkering afhængig af, om der er tale om parkering på offentlige veje/privat fællesveje **eller** privat område. Færdselsloven, som indeholder regler om parkering for handicappede, gælder alene parkering på offentlige veje/private fælles veje, mens parkering på private område ikke er reguleret.

Men selvom der ikke gælder regler for private grundejere, er det imidlertid god skik, at private grundejere, der råder over et større antal parkeringspladser, sørger for, at et rimeligt antal pladser er forbeholdt handicapparkering. Og jeg ved da også fra tidligere sager, at [boligselskab] har den holdning, at hvis en lejer retter henvendelse med ønske om særlige parkeringsforhold eller egentlig handicapparkering, så foretager vi en vurdering af, om ønsket er berettiget. Det vil det altid være, hvis beboeren er visiteret til et handicapskilt. Herudover foretages vurderingen ud fra et socialt hensyn og ud fra en fortolkning af almen lejelovens § 37, som giver lejeren ret til at installere handicapmidler i boligen. Rimelige udgifter til skiltning el. lign. afholdes af lejeren.

Lokalplaner og byggetilladelser kan også indeholde bestemmelser om etablering af handicapparkeringspladser, men jeg forudsætter, at dette ikke er tilfældet?

Du [nævnte], at der var en lejer, der havde fået gjort en handicapparkeringsplads personlig, således at ikke andre måtte holde der - hvem har gjort den personlig for lejeren? For jeg vil da ikke mene, at andre en grundejeren har kompetence til dette, når der er tale om en handicapparkeringsplads på privat område. ”

Af en mail sendt den 28. maj 2018 kl. 12.28 fra administrationsmedarbejderen til blandt andet driftschefen fremgår:

”...

Se [jurists] svar på etablering af handicap p-plads - skal vi fastholde et afslag?

...”

Af brev af 9. juli 2018 fra afdelingsbestyrelsen i afdeling A til klager fremgår blandt andet:

### **”Afslag på etablering af personlig handicap p-plads i [afdeling A]**

Der gives hermed afslag på din ansøgning om etablering af personlig handicap p-plads i [afdeling A].

Vi har været i kontakt med [kommunen], som oplyser, at der ifølge lokalplanen for afdelingen ikke skal stilles handicap p-plads til rådighed for beboerne i afdelingen. Der [er] i forvejen i afdelingen kun et begrænset antal p-pladser til rådighed. ”

Af brev af 27. august 2018 fra klagers partsrepræsentant til den daværende administrerende direktør hos det indklagede boligselskab fremgår blandt andet:

”Jeg skriver til dig på vegne af min søn, da forløbet i denne sag i vores øjne har nogle mangler og uhensigtsmæssigheder, som hverken [boligselskabet] eller fremtidige beboere kan være tjent med.

### **Forhistorie**

[Klager] fik i 2015 en nervelidelse, som har medført lammelser i hænder, fødder og ben. Disse lammelser er permanente og har medført, at gangfunktion og balance er væsentlig nedsat. Grundet hans funktionsnedsættelse er [klager] tildelt handicapbil med kran til kørestol, El-scooter, rollator, albuestokke, benskinner m.m. Han har selvfølgelig fået et handicapskilt.

I nuværende lejligheden er dørtrin fjernet og der er opsat håndtag til støtte.

Flyttede i almen bolig i [afdeling B] i 2017 i en 1.sals lejlighed. I denne afdeling blev der uden problemer oprettet en handicap p-plads nær hans bolig.

Det var ikke hensigtsmæssigt med lejligheden på første sal, hvorfor vi talte med [kommunen] om anvisning til en handicapbolig(stuelejlighed). [Kommunen] godkendte [klager] til en handicapbolig, men havde ikke mulighed for at tildele ham en sådan i nær fremtid. I visiteringsskrivelsen fra kommunen beder de [klager] om at henvende sig til sit boligselskab for derigennem at søge en egnet bolig.

[Klager] bliver derefter opskrevet i [boligselskabet] til en egnet bolig(stuelejlighed)og derfor kendte [boligselskabet] til min søns handicap. [Klager] får derefter til hans store glæde tilbudt en lejlighed i stueplan i [afdeling A].

[Klager] ansøger derfor afdelingsbestyrelsen om en handicap plads nær sin opgang i god tid før indflytning.

...

### **[Boligselskabets] behandling af ansøgning**

Hos [boligselskabet] foregår en intern proces, hvor [driftschefen] i mail mellem medarbejdere i [boligselskabet] skriver det må være et afslag (der er juridiske kommentarer for og imod). Han ringer derefter til mig og siger det er et afslag. [...]

Jeg er lidt forundret over dette og ringer derfor til formanden for [afdeling A]. [Formanden] fortalte mig, at de ikke ønskede faste pladser til beboerne grundet få p-pladser uagtet de var handicappet. De havde dog ikke behandlet anmodningen endnu - dette ville ske på næste afdelingsbestyrelsesmøde ultimo juni.

Jeg er fortsat uforstående overfor, at [boligselskabet] ([driftschefen]) kan give afslag før afdelingsbestyrelsen har behandlet sagen. Vi forventede at få et begrundet afslag fra bestyrelsen - dette er dog aldrig modtaget.

Grundet frustration over dette forløb, ringer jeg til [navn], som lover at undersøge sagen i [driftschefens] ferie. [Navn] kontakter [kommunen] og i brev til [klager] af 9. juli 2018 oplyser hun, at iflg. Lokalplan skal der ikke stilles p-plads til rådighed for beboer.

Vi er klar over, at [klager] ikke har krav på en p-plads, men i [boligselskabets] afslag ligger en forskelsbehandling af fysisk handicappedes mulighed for at bebo en bolig i [boligselskabet]/[afdeling A].

Hvis viljen var til stede er der absolut mulighed for at etablere en p-plads der opfylder gældende krav. Selv en almindelig fast p-plads ville tilfredsstille [klagers] behov for en p-plads. Der er ca. 30 pladser til 52 boliger svarende til 56%. Dette er efter min mening ikke få pladser.

[Klager] er nu nødt til at parkere uhensigtsmæssigt/ulovligt evt. på brandvej når der ikke er en ledig plads i nærheden af hans bolig da han ikke er i stand til at gå ret langt. [Klager] har det meget dårligt med det.

### **Det får mig til at komme med flg. betragtninger/spørgsmål:**

Hvorfor afslår [boligselskabet] en p-plads uden at lave en indstilling til bestyrelsen om god skik og brug?

Hvorfor anviser [boligselskabet] en lejlighed hvor det ikke er muligt at etablere en p-plads?

Hvorfor begrundes afdelingsbestyrelsen ikke sin beslutning skriftligt til min søn?

Hvad skal man gøre hvis man bliver handicappet i en [boligselskab] bolig?

*Min konklusion på ovennævnte sagsforløb er at hverken [boligselskabet] eller [afdelingsbestyrelsen] er interesseret i løsning af problemet. Bestyrelsen har på intet tidspunkt henvendt sig til min søn på trods af at de jævnligt mødes på fællesarealer.* ”

Af brev af 30. august 2018 fra den daværende administrerende direktør hos det indklagede boligselskab til klagers partsrepræsentant fremgår blandt andet:

**”Afslag på etablering af handicap p-plads, [adresse]**

...

Indledningsvis vil jeg gerne beklage, at besvarelsen af din søns ansøgning har været så længe undervejs. Samt at du blot får tilsendt en række forskellige interne mails, i stedet for et ordentligt svar. Ansøgningen modtog [boligselskabet] via afdelingsbestyrelse og ejendomskontor den 8. maj 2018, og afslaget er sendt til din søn den 9. juli 2018.

Det ligger [boligselskabet] meget på sinde, at behandle alle beboere ordentligt og en af vores kerneværdier er omsorg for beboerne.

Når det er sagt, må jeg sige, at afslaget er korrekt.

Jeg gengiver her, hvorledes reglerne for handicap parkering er, og søger at give svar på de spørgsmål og problemstillinger, du rejser i dit brev:

Der er forskel på, om det er parkering på såkaldt offentligt eller privat område, hvor [afdeling A] regnes som privat i denne sammenhæng.

Parkeringspladser på offentlige veje og private fælles veje kan reserveres til alle køretøjer med parkeringskort (tidligere kaldet invalideskilt), jf. færdselslovens § 92, stk. 1, 1. pkt. Beslutningen om at reservere en parkeringsplads til alle køretøjer med parkeringskort træffes af vejmyndigheden med samtykke fra politiet. Når særlig tungtvejende hensyn taler herfor, kan vejmyndigheden træffe beslutning om, at en parkeringsplads skal reserveres til et eller flere bestemte køretøjer med parkeringskort, jf. § 92, stk. 3.

Der gælder ikke samme regler for parkering på privat område, og det er op til grundejeren selv, om denne vil indrette parkeringspladser til køretøjer med parkeringskort.

Det er således ingen ret for beboeren at få en handicap parkeringsplads, og ingen pligt for boligafdelingen til at stille en handicapparkeringsplads til rådighed. Hverken en generel eller en "øremærket".

Når [boligselskabet] udlejer boliger, er det boligen, det angår. Eventuelle udenom arealer, parkeringsmuligheder indgår ikke i udlejningsbedømmelsen. Det forudsættes, at ansøgeren selv ved opnoteringen eller senest ved stillingtagen til tilbuddet forholder sig til, om pågældende bolig og boligområde totalt set er ønskelig. Ved nybyggeri af ældre- og handicappboliger planlægges passende parkerings forhold, men [afdeling] er jo af ældre årgang og en etageejendom, hvorfor der kun er få parkeringspladser og født uden handicapparkering. Uanset afdelingens status tildeles der ikke "øremærkede" handicapparkeringspladser allerede ved boligudlejningen, men først efterfølgende efter behandling af en konkret ansøgning.

[Boligselskabet] er tilhænger af, at boligafdelingerne, når det er muligt, etablere et passende antal generelle handicapparkeringspladser, samt giver tilladelse til "øremærkede" afhængig af pladsforhold og behov. [Boligselskabet] skæver her til bestemmelserne i lov om almene boliger, herunder § 37, som giver en lejer ret til at installere hjælpemidler i boligen. Afdelingens fællesarealer er ikke umiddelbart omfattet af bestemmelsen, men ud fra princippet om omsorg for beboerne og ud fra et socialt hensyn i øvrigt administrerer [boligselskabet] tildeling af handicapparkeringspladser i det omfang parkeringsforholdene i øvrigt tillader det (pladsforhold, indretning m.v.).

Ved "øremærkede" handicapparkeringspladser betales udgifter til skiltning eller anden markering af beboeren selv. (Svarende til råderetssager.)

Ved generelle handicap parkeringspladser dækkes hele udgiften af afdelingen, hvorfor det er noget afdelingsmødet kan tage stilling til.

I de tilfælde hvor en beboer retter henvendelse til f.eks. afdelingsbestyrelsen, ejendomskontoret eller [boligselskabet] med ønske om etablering af en egen handicapparkeringsplads, er det [boligselskabet] - og ikke f.eks. afdelingsbestyrelsen eller afdelingsmødet - der vurderer og træffer beslutning om, hvorvidt dette ønske kan imødekommes. At det er [boligselskabet], der vurderer og træffer beslutningen følger af, at der er tale om fortolkning af lovbestemmelser og "udlejer" ansvar, og der er derfor tale om en administrativ vurdering og beslutning - i lighed med f.eks. ansøgning om fremleje og bytte af bolig, der også behandles udelukkende af [boligselskabet] på vegne af boligafdeling.

Det er også derfor, at din søn ikke har modtaget svar direkte fra afdelingsbestyrelsen. Afdelingsbestyrelsen har via ejendomskontoret bedt [boligselskabet] om at svare. Det kan tilføjes, at afdelingsbestyrelsen efter det oplyste heller ikke kan se, at der er tilstrækkeligt med P-pladser til at kunne reservere en udelukkende til et køretøj, og at der tidligere er givet afslag til andre med samme begrundelse.

Der er ikke tale om forskelsbehandling, men om lovlig, saglig sagsbehandling og et korrekt afslag.

For at pege på en mulig løsning kunne det være, at din søn søger kommunen om etablering af en handicap parkeringsplads enten "øremærket" eller generel placeret på [vej]. Eller der kunne indgives et forslag til afdelingsmødet om udvidelse af en af parkeringspladserne på [afdeling A's] jord til etablering af en generel handicap parkeringsplads. (De nuværende parkeringspladser synes for snævre til handicap parkering).

Som det fremgår er afslaget på en "øremærket" handicap parkeringsplads sket med henvisning til pladsforhold og for få parkeringspladser i forhold til beboere og beboernes

behov for parkering. ”

Af brev af 30. januar 2019 vedlagt fotos til klager fra ejendomskontoret fremgår:

”...

Ejendomskontoret har konstateret de har parkeret deres bil udenfor de opmærkede både, dette er i strid med ordensreglementet.

De bedes fremadrettet benytte de opmærkede båse på området  
...”

Det fremgår af brev af 12. april 2019 til klager fra ejendomskontoret blandt andet:

”Ejendomskontoret har konstateret de IGEN har parkeret deres bil udenfor de opmærkede båse, dette er i strid med ordensreglementet.

I tilfælde af brand på området vil det ikke være muligt for brand og redningskøretøjer at komme uhindret rundt om hjørnet, det er også besværligt for skraldebilen at komme rundt, dette kan medføre der ikke bliver tømt skrald.

De bedes fremadrettet benytte de opmærkede båse på området”

Af et udaterede brev til klager fra ejendomskontoret fremgår blandt andet:

”Gennem længere tid er der kommet et par henvendelser/klager fra renovationsfirmaet da de har problemer med at komme rundt om hjørnet ved blok 16, grundet parkering ved de gule striber, og tirsdag D. 16/07/2019 kunne de ikke komme omkring hjørnet og fik også lavet en lille skade på skraldegården. Torsdag D18-07-2019 fik vi ikke tømt pap container fordi de ikke kunne komme rundt ved blok 12

Nu har de sendt en skriftlig klage og vi bliver nød til at gå i dialog med renovationsfirmaet og [kommune] om at få lavet nogle forhindringer i svingene, så de kan komme uhindret omkring hjørnerne. Renovations firmaet har desuden oplyst at der ikke bliver tømt skrald i fremtiden hvis der parkeres i svingene.

Vi arbejder stadig på en løsning så vi kan få flere parkeringspladser og det skal vi nok komme tilbage med lige så snart vi har nogle ordentlige tilbud og løsninger

**Endnu engang bliver vi nødt til at henstille til at der ikke parkeres ved de gule afmærkninger samt udenfor båsene på området. ”**

Klager blev efter det oplyste i uge 29 i 2019 kontaktet telefonisk af ejendomsmesteren på baggrund af klage fra kommunens renovation, idet hans bil holdt således, at en skraldevogn havde svært ved at komme forbi.

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 24. juli 2019.

Klager har ikke fremsat krav om tilkendelse af et bestemt godtgørelsesbeløb.

Klager har til sagen fremlagt en afgørelse fra kommunen af 27. marts 2019 om førtidspension, hvoraf det fremgår blandt andet, at klager er tilkendt førtidspension med virkning fra den 1. april 2019.

## **Parternes bemærkninger**

**Klager** gør gældende, at det indklagede boligselskabs afslag på at tildele ham en fast handicapparkeringsplads ved hans almennyttige bolig var i strid med ligebehandlingslovene.

Handicapparkeringspladsen var nødvendig for klager.

Ifølge den daværende administrerende direktør hos det indklagede boligselskab gælder der ikke samme regler for parkering på privat område, og det er således op til grundejeren selv, om denne vil indrette parkeringspladser til køretøjer med parkeringskort. Et almennyttigt boligselskab kan ikke give retten til at træffe bestemmelse om indretning af parkeringspladser til repræsentanter for lejerne, som efter boligselskabets vedtægter ikke har nogen egentlig kompetence. Det kan kun være boligselskabets bestyrelse, der kan have denne ret.

Det indklagede boligselskab handler imod den almindelige praksis/kutyme, som boligselskabet i øvrigt benytter.

Det forhold, at afdeling A har ”få parkeringspladser” med 29 pladser til 52 lejemål, taler netop for, at der burde dedikeres en eller flere pladser til beboere med særlige behov. Desuden findes der næppe en privat eller almennyttig bebyggelse i Danmark, som ikke har få parkeringspladser i forhold til behovet.

Der er i området omkring afdeling A adskillige muligheder for at indrette en eller flere handicapparkeringspladser som ”åbne” eller ”øremærkede”.

Afdelingsbestyrelsen i afdeling A har tidligere bemærket, at det ville hjælpe, hvis klager selv kunne betale for at få oprettet en parkeringsplads. Klager blev påvirket heraf, da vi i vores velfærdssamfund normalt har nogle gode principper for at hjælpe hinanden.

Det indklagede boligselskab og afdelingsbestyrelsen har ikke formået at tænke i løsninger i sagen og har ikke været samarbejdsvillige. Boligselskabets jurister har brugt mere tid på at ”komme udenom” end på at henholde sig til almindelig anerkendt praksis i boligselskabet.

Det er desuden uheldigt, at juridisk afdeling hos boligselskabet ikke har kendskab til processen ved tildeling af lejemål. Som beboer med særlige behov kan man opskrives på en særlig liste således, at man kan tildeles et lejemål, som passer til ens handicap. Når man derefter bliver tilbudt et egnet lejemål, har man syv dage til at acceptere eller afslå. Inden for denne tid er det ikke muligt under nuværende procedure at få en tilkendegivelse af, om der kan tildeles f.eks. en handicapparkeringsplads.

Klager benyttede muligheden for at få en passende bolig gennem det indklagede boligselskab efter anvisning fra kommunen, der ikke selv kunne tildele ham en egnet bolig. Klager er godkendt til en handicapbolig, men efterspørgslen er stor. Klager er 39 år, og ud fra et socialt syn er miljøet i afdeling A mere passende for et ungt menneske. De boliger, kommunen kan stille til rådighed, er typisk ældreboliger.

Klager sørgede for et passende sted i form af en lejlighed i stueetagen. Boligen er absolut passende for klager, og boligen er tæt på familie, som hjælper ham i det daglige.

Da klager accepterede lejligheden, var han ikke klar over, at der var forskel på, hvorledes man inden for boligselskabet håndterer regler for tildeling af handicapplads.

I afdeling B, hvor klager tidligere boede, var der intet problem med at få oprettet en handicapparkeringsplads. Afdeling B havde heller ikke for mange parkeringspladser i forhold til antallet af beboere. Klager havde god grund til at tro, at tildeling af handicapparkeringspladser blev håndteret på en ensartet måde i det indklagede boligselskab.

Klager vil selvfølgelig - som foreslået af det indklagede boligselskab - benytte beboerdemokratiet med de gener, det kan have. Klager skal i så fald blandt andet fremsætte forslag og forsvare det over for medbeboere, som måske ikke har særlig sympati for at skulle afgive en parkeringsplads eller afholde udgiften til at etablere en handicapplads.

Afslag fra et beboermøde vil kunne betyde, at klagers forslag om at etablere en handicapplads ikke vil kunne genføres inden for en årrække. Hvis klager får et afslag, vil problemet således ikke blive løst. Klager kan ikke gå særlig langt og har et behov for at kunne parkere sin handicapbil tæt på sin bolig.

Det virker ydmygende, at klager selv skal fremsætte forslag om handicapparkering på et beboermøde, og det indikerer, at personer med handicap ikke tages seriøst. Klager vil blive udstillet offentligt.

Afdelingsbestyrelsen har ikke taget ansvar for "ubehagelige" beslutninger. Det er også beskæmmende, at boligselskabet ikke har vejledt afdelingsbestyrelsen bedre om kutyme i disse sager.

Det er for klager uforståeligt, hvordan det indklagede boligselskab kan mene, at sagen er behandlet på et sagligt grundlag. Afdelingsbestyrelsen har i denne sag behandlet klager, som om han var en person uden handicap. Der er ikke tale om en fair behandling.

Det indklagede boligselskab har i tidligere svar fra den forhenværende administrerende direktør tilladt sig at foreslå, at der etableres en parkeringsplads på den vej, som boligen er beliggende ud til. Den pågældende vej er en af de mest trafikerede veje i kommunen med stop- og parkeringsforbud i begge vejsider.

Klager er i risiko for at modtage et brev fra det indklagede boligselskab om, at han grundet overtrædelse af ordensreglementet i afdeling A kan blive opsagt fra sin bolig.

Sagen påvirker klager psykisk, og det er ved at blive en belastning for ham at færdes i området. Klager føler sig "hængt ud" på grund af sit handicap.

**Indklagede boligselskab** gør gældende, at klager fik et konkret afslag på at få tildelt en individualiseret parkeringsplads, og at der var tale om et konkret og sagligt begrundet afslag.

Der er ikke sket direkte eller indirekte diskrimination i behandlingen af klagers ansøgning om at få en "øremærket" parkeringsplads.

Det pågældende parkeringsområde er et privat område, og man har derfor ikke som beboer i afdeling A ret til at få en handicapparkeringsplads.

Der påhviler ikke afdeling A nogen pligt til at indrette parkeringsarealerne med dedikerede handicapparkeringspladser, uanset hvem der måtte være beboer i afdelingen, og uanset hvem der måtte søge om tilladelse til at få tildelt en personlig og individualiseret parkeringsplads. Boligselskabets hovedvirke er at udleje boliger forstået som udlejning af beboelsesrum. Det er op til en kommende beboer at undersøge, om boligen – ud over det efter lejekontrakten lejede areal – passer beboeren og beboerens behov.

Til boligerne i afdeling A er der få parkeringspladser. Ingen af disse parkeringspladser var på tidspunktet for indgivelsen af klagen til Ligebehandlingsnævnet specificeret til brug for enkelte beboere.

På grund af de få parkeringspladser har afdeling A ikke fundet grundlag for at lade enkelte parkeringspladser ”øremærke” til enkelte beboere.

Der vil ikke være mulighed for at tildele enkelte beboere specifikke parkeringspladser, da der ikke er parkeringspladser nok i afdeling A.

Lejemålene udlejes uden individuelt specificerede parkeringspladser, og det er således op til en kommende beboer selv at vurdere, om boligafdelingen i sin helhed er et passende sted for den pågældende at bo.

Det indklagede boligselskab opfordrer til, at problemet søges løst gennem den beboerdemokratiske proces, hvorved en afdelings beboere på et afdelingsmøde selv vedtager, om muligheden for at forøge det samlede antal parkeringspladser i afdelingen ønskes undersøgt.

Klager har mulighed for selv at stille forslaget på førstkommende beboermøde.

### **Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion**

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet efter lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap (handicappediskriminationsloven).

Det fremgår af handicappediskriminationsloven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af dennes handicap.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af dennes handicap behandles ringere, end en anden person bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis vil stille personer med handicap ringere end andre personer.

Forbuddet mod forskelsbehandling gælder for al offentlig og privat virksomhed på alle områder i samfundet. Forbuddet gælder dog ikke for udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter.

Det følger af handicapdiskriminationslovens forarbejder, at vurderingen af lovens anvendelsesområde skal tage udgangspunkt i begrebet handicap i forskelsbehandlingsloven (lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv.).

Begrebet "handicap" i forskelsbehandlingsloven og det bagvedliggende EU-direktiv fortolkes i overensstemmelse med EU-Domstolens og Højesterets praksis.

Handicapbegrebet inden for arbejdsmarkedet omfatter herefter langvarige begrænsninger som følge af bl.a. fysiske, mentale eller psykiske skader, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre den berørte person i fuldt og effektivt at deltage i arbejdslivet på lige vilkår med andre arbejdstagere. Også funktionsbegrænsninger af denne karakter, som skyldes en helbredelig eller uhelbredelig sygdom, kan være omfattet.

Der henvises bl.a. til EU-Domstolens domme af 11. april 2013 i sagerne C-335/11 og C-337/11 (Ring og Werge), 1. december 2016 i C-395/15 (Daouidi) og 9. marts 2017 i C-406/15 (Milkova) samt Højesterets domme af 22. november 2017 i sagerne 300/2016 og 305/2016 trykt i UfR2018. 830H og UfR2018. 853H.

I sager om forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet må nævnet på den baggrund foretage en vurdering af, om en skade eller sygdom konkret har medført sådanne langvarige funktionsbegrænsninger, at den berørte person er forhindret i at fungere på lige vilkår med andre personer i en tilsvarende livssituation. Ved denne vurdering vil indholdet af fremlagte lægejournaler, kommunale akter, skoleudtalelser mv. indgå.

Klager skal godtgøre, at han på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling havde et handicap i lovens forstand.

Af lægeattest af 1. november 2016 fremgår det blandt andet, at klager har en følgetilstand til nervebetændelsen Guillain-Barré med en funktionel overbygning. Klager har blandt andet delvis lammelse i benene, venstresidig dropfod og problemer med balancen, og han går som følge heraf med krykstokke og bruger kørestol, når han er uden for sit hjem. Klagers gangdistance er 100 meter, og han anvender el-scooter og bil til kortere ture.

Det er på denne baggrund godtgjort, at klager har et handicap omfattet af handicapdiskriminationsloven.

Klager skrev forinden sin indflytning i afdeling A et brev af 1. maj 2018 til afdelingsbestyrelsen. I brevet skrev klager, at han havde behov for en handicapparkeringsplads tæt på sin boligopgang, da han er gangbesværet efter sygdom, og at det således ville være mest hensigtsmæssigt for ham, hvis han kunne få den sidste parkeringsplads i rækken, der var beliggende ud for hans opgang.

Efter at klager havde modtaget et afslag på at få tildelt en handicapparkeringsplads, meddelte klagers partsrepræsentant det indklagede boligselskab, at selv en almindelig fast parkeringsplads ville tilfredsstille klagers behov for en parkeringsplads.

Klager fik afslag på sin ansøgning om en fast parkeringsplads med henvisning til, at der i afdeling A kun er et begrænset antal parkeringspladser til rådighed.

Det må efter oplysningerne fra det indklagede boligselskab lægges til grund, at der ikke gælder regler for etablering af handicapparkeringspladser for private grundejere, og at der heller ikke i lokalplanen for afdeling A er fastsat regler om, at der skal stilles handicapparkeringspladser til rådighed for beboerne i afdelingen.

Endvidere må det lægges til grund, at der er cirka 30 parkeringspladser til 52 boliger i afdeling A, og at afdeling A er en ældre etageejendom, hvor der aldrig har været etableret handicapparkering.

Det må også lægges til grund, at ingen parkeringspladser i afdeling A er tildelt enkelte beboere, og at boligselskabet tidligere har meddelt beboere i afdeling A afslag på at få tildelt en fast parkeringsplads med den begrundelse, at der ikke er tilstrækkeligt med parkeringspladser.

Det indklagede boligselskab har oplyst, at boligselskabet ved ansøgning om særlige parkeringsforhold eller egentlig handicapparkering foretager en vurdering af, om ansøgningen er berettiget, og at ansøgningen altid vil være berettiget, hvis beboeren er visiteret til et handicapskilt.

Efter det oplyste tilbyder det indklagede boligselskab dog alene faste parkeringspladser til beboere, der har behov herfor, hvis der er et tilstrækkeligt antal parkeringspladser tilknyttet den pågældende afdeling.

Handicapdiskriminationsloven indebærer ikke en pligt til rimelig tilpasning.

Det følger af handicapdiskriminationslovens forarbejder, at der ikke med forbuddet mod forskelsbehandling stilles krav om rimelig tilpasning, og at der ved rimelig tilpasning forstås, at tilbud og ydelser tilpasses, således at enkeltpersoner med handicap kan benytte tilbuddene eller have samme udbytte af ydelserne som andre.

Nævnet vurderer, at handicapdiskriminationsloven ikke indebærer en pligt for det indklagede boligselskab til rimelig tilpasning i form af etablering af en fast parkeringsplads til klager.

Tre nævnsmedlemmer udtaler:

Vi vurderer, at det indklagede boligselskab ikke havde en pligt til at etablere en handicapparkeringsplads for klager eller til at tildele klager en fast parkeringsplads.

Vi stemmer allerede af denne grund for ikke at give klager medhold i klagen.

To nævnsmedlemmer udtaler:

Vi lægger til grund, at det indklagede boligselskab tildeler en fast parkeringsplads til beboere, der er visiteret til et handicapskilt, hvis der er et tilstrækkeligt antal parkeringspladser tilknyttet den pågældende afdeling.

Uanset at handicapdiskriminationsloven ikke indebærer en ret til rimelig tilpasning for enkeltpersoner, finder vi, at den tilsyneladende neutrale praksis med kun at tildele faste parkeringspladser, hvis der er tilstrækkeligt med parkeringspladser tilknyttet den pågældende afdeling, kan stille personer med handicap

i form af gangbesvær ringere end andre personer, herunder i forhold til at kunne finde en bolig, hvor deres behov for parkering tæt på boligen kan imødekommes.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at der ikke er sket ulovlig forskelsbehandling.

Idet det indklagede boligselskab i deres afslag henviste til det utilstrækkelige antal parkeringspladser, finder vi, at der er påvist faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at klager ved afslaget blev udsat for indirekte forskelsbehandling i strid med handicapdiskriminationsloven.

Det påhviler derfor indklagede at bevise, at der ikke er tale om ulovlig forskelsbehandling.

Forskelsbehandling er ikke i strid med forbuddet, når den er objektivt begrundet i et sagligt formål, er nødvendig for at opnå formålet, og der er et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen er for den eller dem, som bliver stillet ringere.

Vi vurderer, at det indklagede boligselskabs afslag på klagers ansøgning om fast parkeringsplads med henvisning til, at der ikke er parkeringspladser til alle lejemål i afdeling A, er objektivt begrundet i et sagligt formål og nødvendig for at opnå formålet om at sikre flest mulige beboere mulighed for parkering.

Vi finder, at vi ikke inden for handicapdiskriminationslovens rammer kan fastsætte en pligt for det indklagede boligselskab til altid at etablere et antal parkeringspladser forbeholdt personer med handicap, der svarer til det antal lejemål, der er udlejet til personer med handicap.

I afdeling A er der kun parkeringspladser til rådighed for omtrent halvdelen af lejemålene. I lyset heraf finder vi, at hensynet til den generelle adgang til parkeringspladser for lejemålene i afdeling A er mere tungtvejende end den gene, der påføres klager i form af, at ikke alle boliger hos indklagede har parkeringspladser forbeholdt personer med handicap.

Vi vurderer på den baggrund, at det indklagede boligselskab har løftet bevisbyrden for, at der er et rimeligt forhold mellem det ønskede saglige formål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen var for klager.

Med denne begrundelse stemmer vi for ikke at give klager medhold i klagen.

Efter stemmeafgivningen får klager ikke medhold i klagen.

## **Retsregler**

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

– § 1, stk. 1, og stk. 5, om nævnets kompetence

- § 6, stk. 2, om principiel behandling
- § 9, stk. 1, om klagebehandling
- § 12, stk. 1-2, om klagebehandling

#### Handicapdiskriminationsloven

- § 2, om lovens anvendelsesområde
- § 3, om lovens anvendelsesområde
- § 5, stk. 1-3, om forbud mod forskelsbehandling
- § 7, om undtagelser fra forbuddet mod forskelsbehandling
- § 10, om delt bevisbyrde

<19-37458>